

Veiligheid binnen Het Keerpunt, hertoets

Inspectie jeugdzorg

Inspectie van het Onderwijs

Inspectie voor de Gezondheidszorg

Inspectie voor de Sanctietoepassing

Utrecht, juli 2009

Samenvatting

De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing hebben in 2007¹ onderzoek gedaan naar de veiligheid binnen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in Nederland.

Over Het Keerpunt hebben de inspecties toen geoordeeld dat de inrichting een matig risico had op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat voor de jongeren en voor het personeel van de inrichting en de daaraan verbonden school. De inspecties hebben inrichting en school aanbevolen om alle onderzochte indicatoren op tenminste operationeel niveau te brengen. De inrichting heeft een verbeterplan opgesteld en de inspecties geïnformeerd over de voortgang van de verbeteringen. De inspecties hebben besloten een hertoets uit te voeren als inrichting en school aannemelijk hebben gemaakt dat aan alle indicatoren nu het oordeel operationeel niveau kan worden verbonden. Volgens inrichting en school was dat in september 2008 het geval.

In dit rapport beantwoorden de inspecties de vraag hoe groot het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen Het Keerpunt nu is. De inspecties hebben in deze hertoets onderzocht wat er in de praktijk in de inrichting veranderd is ten opzichte van het onderzoek van 2007.

Samenvattend oordelen de inspecties dat JJI Het Keerpunt en de daaraan verbonden school, St. Jozef niet langer een matig risico lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. De inspecties beoordelen het risico nu als laag. In relatie tot de vier risicogebieden zijn hierbij de volgende verbeteringen van belang.

- Het veiligheidsbeleid is sterk verbeterd
- Het bejegeningssklimaat blijft een zeer sterk punt van de inrichting.
- De kwaliteit van opvoeding en behandeling is vooruitgegaan
- De ontwikkeling van een professionele bedrijfscultuur is goed voortgezet

Het vervolgtoezicht veiligheid JJI's bij Het Keerpunt is met dit onderzoek afgerond.

---

¹ Het Keerpunt is al eind 2006 onderzocht

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	7
Hoofdstuk 2 De veiligheid in Het Keerpunt	9
2.1 Preventie en beheersing van agressie en geweld	9
2.1.1. Voorkómen van agressie en geweld.....	9
2.1.2. Optreden tegen agressie en geweld.....	11
2.2 Bejegeningsklimaat	12
2.2.1. Waarborgen rechten jongeren	13
2.2.2. Bieden van voorspelbaar perspectief.....	14
2.2.3. Omgang met de jongeren	14
2.3 Opvoeding en behandeling	14
2.3.1. Opvoeding.....	15
2.3.2. Behandeling	17
2.4. Deskundigheid van het personeel.....	18
2.4.1. Bedrijfscultuur	18
Hoofdstuk 3 Oordeel van de inspecties	21
Bijlage 1 Het onderzoek	23
Bijlage 2 Score-classificaties per risicogebied, criterium en indicator	25
Bijlage 3 Brieven van de inspecties aan de inrichting	37
Bijlage 4 Geraadpleegde documenten	41

Hoofdstuk 1 Inleiding

Op verzoek van de minister van Justitie hebben de Inspectie jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing in 2007² onderzoek gedaan naar de veiligheid binnen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in Nederland. In september 2007 is het landelijk rapport "Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico's" aangeboden aan de staatssecretaris van Justitie met de veertien onderliggende inrichtingsrapporten.³

De inspecties oordeelden dat de JJI's hun opdracht onvoldoende waarmaken en daardoor te grote risico's lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. In zes van de veertien inrichtingen was sprake van een *ernstig* risico; deze inrichtingen zijn onder verscherpt toezicht van de inspecties geplaatst.⁴ De overige inrichtingen liepen een *laag* of, zoals Het Keerpunt, een *matig* risico. Er was geen enkele inrichting die op alle onderzochte punten (indicatoren) geformaliseerd beleid had dat bij medewerkers bekend was en in de dagelijkse praktijk consequent werd gehanteerd. Dat wil zeggen dat ook bij geen enkele van deze inrichtingen sprake was van een volledig operationeel of geborgd beleid. De inspecties hebben de inrichtingen aanbevolen om te zorgen dat alle onderzochte indicatoren op ten minste operationeel niveau gebracht worden.

Verbeterplannen

De inspecties hebben vervolgens elke inrichting en de daaraan verbonden school verzocht om, op basis van een door hen gezamenlijk opgesteld verbeterplan, maatregelen te treffen die het geconstateerde risico verkleinen. Alle inrichtingen en scholen hebben een verbeterplan opgesteld. De inspecties hebben de plannen getoetst op relevantie en ambitie.

Vervolgtoezicht

De inspecties hebben besloten ook het vervolgtoezicht gezamenlijk vorm te geven en uit te voeren. Het gaat om toezicht op maat. Bij de hertoetsen hanteren de inspecties hetzelfde toetsingskader als in het eerste onderzoek om de resultaten van het toezicht te kunnen vergelijken.

De inspecties voeren een hertoets uit als inrichting en school aannemelijk hebben gemaakt dat aan alle indicatoren nu het oordeel operationeel niveau kan worden verbonden. Volgens inrichting en school was dat in de Justitiële Jeugdinrichting (JJI) Het Keerpunt in september 2008 het geval.

Dit rapport

In dit rapport beantwoorden de inspecties de vraag hoe groot het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen JJI Het Keerpunt nu is. De inspecties hebben in deze hertoets onderzocht wat er in de praktijk in de inrichting veranderd is ten opzichte van het onderzoek van 2006.

---

² Het Keerpunt is al eind 2006 onderzocht

³ Meer informatie over het onderzoek veiligheid JJI dat in 2006 is voorbereid en in 2007 is uitgevoerd, staat in bijlage 1.

⁴ De Inspectie van het Onderwijs heeft vier scholen in een traject van geïntensiveerd toezicht geplaatst.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over de huidige situatie in de inrichting met betrekking tot de vier risicogebieden, met zo nodig een toelichting.

In *hoofdstuk 3* staat het oordeel van de inspecties.

In *bijlage 1* staan de probleemstelling van het onderzoek, definities, de onderzoeksvraag, de wijze van beoordelen en de uitvoering van het onderzoek in 2007 uitgewerkt.

In *bijlage 2* staat de uitwerking van het toetsingskader met score-classificaties.

In *bijlage 3* staan de brieven van de inspecties aan de inrichting in het kader van het vervolgtoezicht.

In *bijlage 4* staat het overzicht van de in de hertoets geraadpleegde documenten.

Hoofdstuk 2 De veiligheid in Het Keerpunt

De paragrafen van dit hoofdstuk zijn gewijd aan de bevindingen op de risicogebieden *Preventie en beheersing van agressie en geweld*, *Bejegeningssklimaat*, *Opvoeding en behandeling* en *Deskundigheid van het personeel*. Elk risicogebied is verdeeld in een aantal criteria met indicatoren. Elke paragraaf bevat achtereenvolgens de uitwerking van een criterium in indicatoren en de scores van de inspecties per indicator. De scores zijn weergegeven op een vierpuntsschaal: *afwezig*, *aanwezig*, *operationeel* en *geborgd*.

In dit rapport staan de scores die de inrichting in het inspectieonderzoek van 2006 heeft behaald. Als een score na de hertoets van 2009 is veranderd, staat dat als volgt aangegeven:

- de gewijzigde score 2009 staat geel gearceerd (√);
- de score van 2006 is doorgehaald (↘).

Scores die niet gewijzigd zijn, zijn licht grijs (√).

Alleen de scores die gewijzigd zijn sinds het inspectierapport van 2006, worden onderbouwd.

2.1 Preventie en beheersing van agressie en geweld

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen* en *de inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.1.1. Voorkómen van agressie en geweld

Scores per indicator

Criterium De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Veiligheid gebouw			√	
Inzicht in veiligheidsbeleving	(↘)		√	
Inventarisatie veiligheidsrisico's	(↘)		√	
Beleid preventie en beheersing incidenten		(↘)	√	
Training medewerkers		√		
Beleid ongewenste omgangsvormen		(↘)	√	
Beleid integriteitsbreuken		(↘)	√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Inzicht in veiligheidsbeleving

De inrichting verzamelde in 2006 nog niet systematisch informatie over de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers. Daarmee is nu een begin gemaakt. De inrichting onderzocht in 2008 de veiligheidsbeleving van jongeren door deel te nemen aan het landelijke belevingsonderzoek onder jongeren dat met behulp van de Activiteiten Begeleidings Checklist (ABC) wordt uitgevoerd. De inrichting heeft in december 2008 het Basis Arbeidstevredenheidsonderzoek Amsterdam (BASAM), toegespitst op medewerkers van justitiële inrichtingen, gehanteerd om de veiligheidsbeleving van medewerkers te onderzoeken. De unitmanagers hebben de resultaten van de ABC teruggekoppeld op afdelingsniveau in gesprekken met jongeren en medewerkers. Er zijn twee inrichtingsbrede ontwikkelpunten benoemd naar aanleiding van het onderzoek: het activiteitenprogramma voor jongeren en contacten met de buitenwereld. Voor alle onderwerpen uit de ABC worden Plannen van Aanpak ontwikkeld. In de afdelingsteams zullen de uitkomsten van de BASAM-DJI, waarvan de rapportage net was uitgebracht, nog worden gepresenteerd en besproken. Op afdelingsniveau worden Plannen van Aanpak ontwikkeld naar aanleiding van de BASAM-resultaten.

Inventarisatie veiligheidsrisico's

Vooruitlopend op een invoering van arbozorgsysteem en uitvoering van een inrichtingsbrede RI&E in 2009, heeft de inrichting in 2008 onderzoek gedaan naar risicomomenten in het dagprogramma en onveilige plaatsen en situaties, omdat de inspecties bij het vorige onderzoek hadden geconstateerd dat de RI&E daarop te weinig was toegespitst. De belangrijkste conclusies zijn dat er op afdelingsniveau structureel meer gesproken moet worden over veiligheid en arbo-beleid en dat nieuwe onderwijsmedewerkers tijdens het inwerken beter vertrouwd moeten worden gemaakt met benamingen en indeling van het gebouw. Daarop is actie ondernomen.

Beleid preventie en beheersing incidenten

Het veiligheidsbeleid is nu vastgelegd in een handboek beveiliging. Onder regie van de stuurgroep veiligheid functionerende werkgroepen ontwikkelen protocollen. De afdelingsteams bespreken nieuwe of aangepaste protocollen voordat ze worden vastgesteld en doen suggesties voor verbetering. De veiligheidsprotocollen krijgen veel aandacht in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers. Ook worden structureel maandelijks onderwerpen die betrekking hebben op de veiligheid geagendeerd in het teamoverleg. De uitkomsten van die besprekingen worden teruggekoppeld naar het hoofd van de Bedrijfshulpverlening (BHV). Medewerkers zijn beter op de hoogte van de uitgangspunten van het veiligheidsbeleid. De inrichting is erin geslaagd om hen meer dan in 2006 het geval was bij de ontwikkeling en evaluatie ervan te betrekken. Daarnaast is het takenpakket van de beveiligingsmedewerkers duidelijker vastgelegd. De 'loos alarm' meldingen die in 2006 nog regelmatig optraden, doen zich niet meer voor.

Training medewerkers

De inrichting hanteert een nieuw trainingsmodel: "de Professionele Vaardigheids Training (PVT). Die

omvat behalve de fysieke vaardigheden, als holding, het opbrengen van jongeren, het aanleggen van handboeien en het gebruik van helm, schild en handschoenen, ook andere onderwerpen die de weerbaarheid moeten vergroten, zoals het werken met teamrollen, het herkennen van stress, het deëscalerend optreden. Tien medewerkers met een neventaak zijn getraind als trainer. Met de trainingen is eind 2008 een begin gemaakt. Nieuwe medewerkers krijgen voorrang. De uitrol van deze training wordt nu bemoeilijkt door de voorrang die aan YouTurn gegeven moet worden. Daarmee is nog onvoldoende gegarandeerd dat alle medewerkers vaardig zijn om bij escalaties goed op te treden. De beveiligingsmedewerkers oefenen wel wekelijks.

Beleid ongewenste omgangsvormen

De inrichting heeft vormen gevonden om het beleid rond ongewenste omgangsvormen bespreekbaar te maken. In ieder werkoverleg komt de vraag aan de orde hoe je er bij zit als groepsleider of wat je bezighoudt. Soms worden situaties die zich hebben voorgedaan gebruikt als uitgangspunt voor zo'n gesprek, bijvoorbeeld als een groepsleider zich niet gesteund gevoeld heeft. Leidinggevendenden hebben geleerd in die gesprekken niet de inhoud centraal te stellen, maar om vooral het proces van uitspreken, elkaar gelijkwaardig en kritisch te bevragen te bevorderen. Dat alle medewerkers een training omgaan met macht en gezag hebben gevolgd bevordert die communicatie.

Beleid integriteitsbreuken

Er is een nieuw integriteitsprotocol ingevoerd, waarin ook is vastgelegd hoe integriteitsbreuken worden onderzocht en gesanctioneerd. Al twee keer is een onderzoekscommissie ingesteld, die ongewenst gedrag van medewerkers heeft onderzocht. Zo'n commissie is bijvoorbeeld samengesteld uit een unitcoördinator, een gedragswetenschapper, een groepsleider en iemand van P&O. Die commissie past hoor en wederhoor toe en brengt een advies uit aan de directie. De organisatie is bij de start van het onderzoek geïnformeerd over de instelling van de commissie, ook het advies en het besluit over het advies zijn naar alle medewerkers gecommuniceerd. In één geval was het advies om het contract met de medewerker te beëindigen.

2.1.2. Optreden tegen agressie en geweld

Scores per indicator

 criterium De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld	Atwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Personele bezetting			√	
Melding, registratie en analyse van incidenten			(~~√~~)	√
Alarmeringsprocedure.		(~~√~~)	√	
Samenwerking inrichting en school m.b.t. incidenten			√	
Nazorg incidenten		(~~√~~)	√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Melding, registratie en analyse van incidenten

Er is een begin gemaakt met de terugkoppeling en bespreking van gegevens uit de incidentenregistratie. Het overzicht wordt maandelijks geactualiseerd. Een begeleidingsteam bestaande uit een unitcoördinator, een gedragswetenschapper en een maatschappelijk werker doen op basis van gesignaleerde trends en vergelijkingen voorstellen voor te bespreken thema's. Bij één team dat vrij veel incidenten rapporteerde, door automatismen in het optreden naar jongeren, leidden bespreking van die uitkomsten en de vervolgacties tot meer maatwerkoplossingen en minder afzonderingsmaatregelen. Nog niet alle medewerkers zien het belang van het bespreken van deze gegevens, omdat in hun ogen incidenten zich toch altijd blijven voordoen.

Alarmeringsprocedure

De alarmeringsprocedure functioneert. De procedure is opgenomen in het Calamiteitenplan, in het Handboek Beveiligingen en het Handboek Primair Proces. In het kader van het Periodiek Inspectie Plan (PIP) worden de alarmeringssystemen regelmatig gecontroleerd en vinden oefeningen plaats. Anders dan in 2006 worden regelmatig oefeningen gehouden in het kader van de noodplantraining. Wanneer het gedrag van een jongere dreigt te escaleren, doen groepsleiders ook wel een beroep op de beveiliging, zodat het niet tot een alarmmelding meer komt. De jongere laat zich dan vaak gemakkelijk door de beveiligingsmedewerker van de groep en uit de conflictsituatie weghalen. Alleen al van de aanwezigheid van de beveiligingsmedewerker gaat soms al een kalmerende werking uit. De jongere accepteert van hem soms gemakkelijker diens strenge optreden dan van de groepsleider.

Nazorg incidenten

Eén keer per drie maanden worden noodplantrainingen gehouden met het middenkader. Daarin komt ook de nazorg aan de orde. Daardoor is het – anders dan in 2006, toen vooral vertrouwd werd op de zorgzame cultuur van de inrichting – meer vanzelfsprekend geworden om medewerkers die problematische situaties hebben doorgemaakt te verwijzen. Door inschakeling van een arbeidspsycholoog wordt daardoor soms uitval van een medewerker voorkomen of herstel en terugkeer van de medewerker bevorderd.

2.2 Bejegeningssklimaat

Dit risicogebied kent drie criteria: *de inrichting waarborgt de rechten van de jongeren, de inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief en de inrichting gaat respectvol om met de jongeren.* Alle drie de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.2.1. Waarborgen rechten jongeren

Scores per indicator

Criterion De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Informereren van jongeren			√	
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften		(~~√~~)	√	
Hulp en rechtsbijstand		(~~√~~)	√	
Recht op medische/psychiatrische behandeling			√	
Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties		(~~√~~)	√	
Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)			√	

Onderbouwing van de veranderde score

Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften

Jongeren weten dat zij klachten kunnen indienen. Hiervoor zijn formulieren beschikbaar op de groep. Klachten worden ingeleverd in de klachtenbrievenbus. Er is afstemming rond klachten met de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon heeft contact met de betrokkenen. Als er een klacht is, wordt deze veelal eerst doorgepraat met de jongere en de groepsleiding. Het gesprek op gang brengen is vaak voldoende om het probleem op te lossen. De groepsleiding geeft aan dat er een open communicatie is over klachten en dat er een goed overleg over mogelijk is. Jongeren en groepsleiding hebben het gevoel dat zij samen verantwoordelijk zijn voor de sfeer op de groep. Er zijn groeps gesprekken waaraan een ieder deelneemt. Hier worden gesignaleerde problemen besproken. Aan een uitspraak van de klachtencommissie wordt gevolg gegeven, waardoor de werkwijze kan wijzigen. In de ogen van leidinggevenden en groepsleiding zijn klachtprocedures – anders dan tijdens het onderzoek van 2006 – een gewoon middel geworden, waarlangs problemen en frustraties tot een oplossing kunnen komen. Jongeren geven aan dat zij soms worden aangemoedigd door de groepsleiding om een klacht in te dienen, soms wordt de suggestie gewekt dat het indienen van een klacht niet bevorderlijk is voor de sfeer tussen jongere en groepsleiding.

Hulp en rechtsbijstand

Een vertegenwoordiger van de kinderrechtswinkel legt bezoeken af aan de groepen. Aan jongeren wordt de gelegenheid geboden om contact met hun voogd of advocaat te hebben. De vertrouwenspersoon is bekend bij de jongeren en wordt door de jongeren als bereikbaar ervaren. Dat was in 2006 minder duidelijk het geval.

Visie op het geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties

Er is een visie op het geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties. Dat was in 2006 nog niet het geval. Hierbij is bepaald, dat in geval van separatie of isolatie een jongere standaard

scheurkleding draagt. Het is de vraag of dit in alle gevallen geïndiceerd is en of dit geen differentiatie behoeft.

2.2.2. Bieden van voorspelbaar perspectief

Scores per indicator

 criterium De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief	Atwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Informatie jongeren over doel en perspectief verblijf			√	
Betrokkenheid jongeren bij verblijfs-/behandelplan.			√	
Betrokkenheid ouders/wettelijke vertegenwoordigers bij verblijfs-/behandelplan			√	
Informatie jongeren over doel en perspectief school			√	

2.2.3. Omgang met de jongeren

Scores per indicator

 criterium De inrichting gaat respectvol om met de jongeren	Atwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Bescherming privacy en persoonlijke levenssfeer			√	
Naleving gedragsregels/omgangsvormen			√	
Nemen/verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen			√	
Besluitvorming/verantwoording van intrekken vrijheden			√	

2.3 Opvoeding en behandeling

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal* en *de inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.3.1. Opvoeding

Scores per indicator

Criterion De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften			√	
Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften			√	
Samenstelling leefgroepen		(↔)	√	
Samenstelling schoolgroepen			√	
Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren/leerlingen			√	
Bepalen beginsituatie leerlingen			√	
Volgen vorderingen en ontwikkeling leerlingen		(↔)	√	
Leerinhouden/dagprogramma in relatie tot handelingsplan		(↔)	√	
Evaluatie uitvoering handelingsplan	(↔)	√		

Onderbouwing van de veranderde scores

Samenstelling leefgroepen

Het Keerpunt brengt differentiatie aan in de leefgroepen op basis van een vaste set van criteria. De criteria zijn naast geslacht ook verblijfstitel (civiel/strafrechtelijk), mate van beveiliging (beperkt beveiligd versus gesloten) en waar mogelijk de scholings- en opleidingsmogelijkheden van de jongere. Ook wordt ingedeeld in behandel- of opvanggroepen. Verder wordt gekeken naar nationaliteit, leeftijd en achtergronden van de jongere. Daarbij heeft elke afdeling zijn specialiteit. Omdat er geen civielrechtelijke groepen meer verblijven in Het Keerpunt, zijn er ook meer mogelijkheden om te differentiëren dan in 2006. Sindsdien is er ook een plaatsingscommissie die op basis van een screening kijkt in welke groep de jongere het beste past. De groepsleiding is ook alert op wat voor een jongere er binnenkomt in de groep. Bijvoorbeeld speelt dit als er al bekenden van de jongere in de groep aanwezig zijn. Naar aanleiding van waarnemingen van de groepsleiding is dan alsnog een correctie mogelijk.

Samenstelling schoolgroepen

Door de koppeling van de leefgroep aan de schoolgroep slagen inrichting en school erin de samenwerking gestalte geven en zorg te dragen voor een dagbesteding met nauwelijks verstoringen. Volgens de inrichting en de school levert dit grote voordelen op ten opzichte van het nadeel dat er niet altijd een passend onderwijsaanbod kan worden geboden of dat er bij bepaalde (praktijk)vakken wachtlijsten zijn.

Bepalen beginsituatie leerlingen

De school heeft het systeem voor de leerlingenzorg verder verbeterd. Met name intake en plaatsing hebben aan kwaliteit gewonnen; voor zowel de opvanggroepen als de behandelgroepen wordt er op basis van de onderwijstrajectkaart een begin gemaakt met het handelingsplan.

Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren/leerlingen

In de Commissie Onderwijs Dagprogramma zijn inrichting en school vertegenwoordigd en vindt de afstemming tussen de verschillende activiteiten plaats. Tevens is het een plek waar de eventuele knelpunten worden besproken en opgelost. Betrokkenen ervaren de C.O.D. als een belangrijke verbetering.

De ontwikkeling van de leerlingen wordt gevolgd door middel van de dagelijkse overdracht, de tweewekelijkse teamvergadering en de leerlingbespreking.

Volgen vorderingen en ontwikkeling leerlingen

Hoewel het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen verbeterd is, ligt het accent nog te veel op het volgen van de ontwikkeling van de leerling in plaats van het plannen van het onderwijs. Daardoor is het niet goed mogelijk de bereikte resultaten af te zetten tegen een eerder geformuleerde doelstelling.

Leerinhouden/dagprogramma in relatie tot handelingsplan

Uit de geanalyseerde handelingsplannen blijkt tevens dat niet duidelijk is welke onderwijsinhoudelijke keuzes de school maakt bij met name leerlingen met een (grote) leerachterstand en/of hiaten in de schoolontwikkeling. De beschikbare gegevens maken een dergelijke verantwoording wel mogelijk.

Evaluatie uitvoering handelingsplan

Mede in verband met het hierboven gemelde staat de evaluatie van de handelingsplannen nog in de kinderschoenen en is de Commissie voor de Begeleiding (CvB) een belangrijke voorwaarde voor de kwaliteit van het systeem van leerlingenzorg. Deze commissie functioneert slechts gedeeltelijk.

2.3.2. Behandeling

Scores per indicator

 criterium De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen		(~~+~~)	✓	
Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen			(~~+~~)	✓
Intern en/of extern behandelaanbod behandelbare psychiatrische stoornissen		(~~+~~)	✓	
Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige behandelingen onder dwang			✓	
Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid		(~~+~~)	✓	
Behandeling PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren op basis van behandelplan			✓	

Onderbouwing van de scores

Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen

Er is een visiedocument op de strafrechtelijke psychiatrische zorg binnen Het Keerpunt. Daarmee is een door de IGZ in 2004 en 2006 geconstateerd tekort opgelost. De visie is integraal onderdeel van de behandelvisie (Sociaal Competentiemodel).

Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen

Alle jongeren worden bij binnenkomst gescreend op psychiatrische stoornissen, verslavingsgedrag, risicofactoren voor suïcide(gedrag) en andere emotionele gedragsproblemen. Verder worden jongeren voortdurend gemonitord op aanwezigheid van psychiatrische problematiek. Bij circa 75% van de jongeren is sprake is van een of meerdere psychiatrische stoornissen. Het zicht op de aanwezigheid van psychiatrische problematiek is daarmee sterk verbeterd ten opzichte van 2006, toen de psychiater slechts zicht had op ongeveer 20 % van de jongeren.

Intern en/of extern behandelaanbod behandelbare psychiatrische stoornissen

De visie, formatie K&J psychiater en de specifieke afdeling diagnostiek, onderzoek en interventie staan garant voor een breed spectrum aan mogelijkheden om te interveniëren met het oog op behandelbare psychiatrische stoornissen. Circa 25% van de jongeren krijgt psychofarmaca voorgeschreven. Verder wordt samengewerkt met de forensisch psychiatrische polikliniek Sedna. De in 2006 gesignaleerde samenwerkingsproblemen zijn inmiddels opgelost.

Multidisciplinaire vaststelling medisch psychiatrisch behandelbeleid

Een maal per week is er Psycho Medisch, multidisciplinair Overleg (PMO). Daarnaast is er eenmaal per maand een beleidsbehandeloverleg (BBO), waarbinnen het multidisciplinair behandelbeleid wordt vastgesteld.

2.4. Deskundigheid van het personeel

Dit risicogebied kent één criterium: *de inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur.*

Het criterium komt hieronder aan bod met een aantal indicatoren.

2.4.1. Bedrijfscultuur

Scores per indicator

Criterium De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Formatie gezondheidszorgfuncties volgens DJI adviesnorm.	(~~+~~)		✓	
7x24 uren bereikbaarheid arts en psychiater			✓	
Kwaliteit en deskundigheid personeel in relatie tot behoefte doelgroep			✓	
Beleid professionele ontwikkeling medewerkers		(~~+~~)	✓	
Scholingsaanbod gezondheidszorggebied		(~~+~~)	✓	
Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep			✓	

Onderbouwing van de veranderde scores

Formatie gezondheidszorgfuncties

De 0,6 fte verpleegkundige formatie van 2006 is inmiddels uitgebreid met 2 deeltijdfuncties (totaal in 2009 circa 2 ½ fte) . Dit geldt ook voor de beschikbare formatie K&J psychiater die inmiddels 40 uur (2 deeltijdfuncties) is en verhoudingswijs verdubbeld ten opzichte van 2006. De huisarts houdt eenmaal per week spreekuur.

Daarnaast zijn er 10 fte gedragsdeskundigen (psychologen en geestelijk gezondheidskundigen) werkzaam op de afdeling diagnostiek, onderzoek en interventie. Doel is om jongeren intensiever te behandelen. Hiervoor zijn tijdelijk extra middelen beschikbaar.

Beleid professionele ontwikkeling medewerkers

Het Keerpunt heeft beleid vastgelegd voor de professionele ontwikkeling van medewerkers. Hiertoe behoort ook een uitgebreid scholingsprogramma voor inhoudelijke deskundigheidsbevordering. In tegenstelling tot tijdens het vorige inspectieonderzoek zijn er in de praktijk meerdere cursussen gegeven aan de medewerkers. Hierbij vallen te noemen: fysieke weerbaarheid, teamrollen, stress herkennen, de-escalerend werken, de cursus macht en gezag, en de scholing in YouTurn. De beveiligers hebben specifieke trainingen gehad. Daarnaast is er voor alle functies een inwerkprogramma.

Positief is dat er in Het Keerpunt geen gebruik wordt gemaakt van uitzendkrachten. Groepsleiders zijn ook inzetbaar op andere groepen dan hun vaste groep. Het Keerpunt slaagt erin om interne loopbaanontwikkeling te realiseren, waarbij groepsleider doorstromen naar andere functies.

Scholingsaanbod gezondheidszorgfuncties

Er is structureel scholingsbeleid. Scholing op het terrein van gezondheidszorg zoals onder andere EHBO en forensische psychopathologie worden hierin systematisch meegenomen.

Hoofdstuk 3 Oordeel van de inspecties

In dit hoofdstuk wordt de vraag beantwoord hoe groot het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen Het Keerpunt nu is. Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven in hoeverre de veiligheid van het leef-, behandel- en werkklimaat in inrichting en school zich verhoudt tot de situatie in 2006. Het oordeel wordt onderbouwd aan de hand van de geconstateerde verbeteringen op de vier risicogebieden, *preventie en beheersing agressie en geweld, bejegeningsklimaat, opvoeding en behandeling, deskundigheid van het personeel*.

Bieden en waarborgen van een veilig leef- behandel- en werkklimaat

Samenvattend oordelen de inspecties dat JJI Het Keerpunt en de daaraan verbonden school, St. Jozef niet langer een matig risico lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. De inspecties beoordelen het risico nu als laag. In relatie tot de vier risicogebieden zijn hierbij de volgende verbeteringen van belang.

Het veiligheidsbeleid is sterk verbeterd

Er is meer evenwicht gekomen in de inzet van vastgelegde procedures en werkwijzen en het werken op basis van vertrouwen in het vermogen en de samenwerking van de medewerkers om problemen die de veiligheid van jongeren en medewerkers aantasten op te lossen. Daarmee is de in 2006 gesignaleerde discrepantie tussen de informele cultuur van de oude, kleine inrichting en de noodzaak om in de veel grotere gerenoveerde inrichting sommige zaken eenduidiger te organiseren overbrugd. Het management betreft de medewerkers goed bij de ontwikkeling en de evaluatie van het veiligheidsbeleid. De inrichting verzamelt en analyseert informatie die uit onderzoek, uit de dagelijkse praktijk en uit oefeningen naar voren komt en die kan bijdragen aan verdere verbetering van het veiligheidsbeleid. Een punt van aandacht blijft het verwerven en onderhouden van de vaardigheid van medewerkers om bij agressie en geweld adequaat te kunnen optreden.

Het bejegeningsklimaat blijft een zeer sterk punt van de inrichting

Medewerkers gaan respectvol om met jongeren, bieden een voorspelbaar perspectief en waarborgen de rechten van de jongeren. Op dit gebied functioneert de inrichting geheel op operationeel niveau, dat wil zeggen dat de inrichting geformaliseerd beleid heeft dat bij medewerkers bekend is en in de dagelijkse uitvoering consequent wordt gehanteerd.

De kwaliteit van opvoeding en behandeling is vooruitgegaan

Het lukt de inrichting om de opvoeding van jongeren centraal te stellen. Inmiddels is er ook een meer gestandaardiseerde werkwijze met vaste criteria voor de samenstelling van groepen en wordt er beter omgegaan met psychiatrische problemen van.

Binnen het onderwijs is het systeem leerlingenzorg verbeterd en daarmee het planmatig handelen. Wel blijft binnen het onderwijs de functionaliteit van de handelingsplannen een aandachtspunt.

De ontwikkeling van een professionele bedrijfscultuur is goed voortgezet

De medewerkers zijn voldoende gekwalificeerd en in het algemeen handelen zij op basis van de behoefte van jongeren. Scholing en training worden ingezet om de kwaliteit van het professionele handelen verder te verbeteren. De inrichting slaagt er in om medewerkers aan te trekken die kunnen voldoen aan de eisen die in het werk aan hen gesteld worden.

Ook voor dit risicogebied geldt dat de inrichting op operationeel niveau functioneert.

Toezicht inspecties

Het vervolgtoezicht veiligheid JJI's bij het Keerpunt is met dit onderzoek afgerond.

Bijlage 1   Het onderzoek

Het onderzoek van de inspecties is uitgevoerd overeenkomstig het landelijk onderzoek veiligheid JJI in 2007. Hieronder volgen de in het onderzoek gehanteerde definities, de onderzoeksvraag, informatie over de wijze van beoordelen en over de uitvoering van het onderzoek.

Definities

De inspecties hanteren het uitgangspunt dat het opsluiten in een beveiligde setting van jeugdigen met ernstige gedrags- en/of psychiatrische problemen, die al dan niet strafbare feiten hebben gepleegd, een risicovolle situatie is. In dit licht bezien is het de taak van de JJI om de risico's zoveel mogelijk het hoofd te bieden en hiermee de veiligheid van jeugdigen en medewerkers te waarborgen zodat begeleiding en behandeling kan plaatsvinden. Een veilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de JJI definiëren de inspecties als volgt:

- de jeugdigen vormen geen gevaar voor zichzelf, in termen van zelfbeschadiging en (poging tot) zelfdoding;
- de jeugdigen vormen geen gevaar voor elkaar, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- de jeugdigen vormen geen gevaar voor het personeel, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- het personeel vormt geen gevaar voor de jongeren, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Hoewel incidenten binnen JJI's niet uit te sluiten zijn, verwachten de inspecties dat de JJI's ernaar streven een zo veilig mogelijk leef-, behandel en werkklimaat te realiseren. Dit kunnen de inrichtingen doen door risicovolle situaties tot een minimum te beperken om zo de kans op veiligheid van jeugdigen en personeel maximaal te verhogen. Wat risicovolle situaties zijn, hebben de inspecties op basis van een risicoanalyse en een literatuurstudie gedefinieerd. Zij onderscheiden vier risicogebieden, die in belangrijke mate bijdragen aan de (on)veiligheid binnen een JJI en de daaraan verbonden school. Het betreft de volgende gebieden:

- *Preventie en beheersing van agressie en geweld:* de JJI hanteert beleid gericht op preventie en beheersing van incidenten en omgang met agressie.
- *Bejegeningsklimaat:* de JJI bejegt de jeugdigen op zodanige wijze dat onveilige situaties zo min mogelijk ontstaan of worden uitgelokt.
- *Opvoeding en behandeling:* het verblijf in de JJI wordt aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jeugdigen op basis van hun individuele behoeften en problematiek.
- *Deskundigheid van het personeel:* het personeel van de JJI beschikt over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen.

Onderzoeksvraag

De vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt:

Voldoet de justitiële jeugdinrichting aan de taak om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te bieden en te waarborgen voor de jeugdigen en het personeel van de inrichting en de daaraan verbonden school?

De vraagstelling wordt door middel van de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- heeft de JJI geformaliseerd beleid gericht op het voorkomen en terugdringen van agressie en geweld en zo ja, in hoeverre is dit beleid operationeel?
- bejegt de JJI de jeugdigen op zodanige wijze dat onveilige situaties zo veel mogelijk worden uitgesloten?
- wordt het verblijf in de JJI aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jeugdigen op basis van hun individuele behoeften en problematiek?
- beschikt de JJI over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen?

Wijze van beoordelen

De inspecties hebben in een toetsingskader voor elk van de vier risicogebieden criteria geformuleerd. De inrichting krijgt een score voor elk criterium. Hierin maken de inspecties concreet of de inrichting voldoet aan wat de inspecties verwachten en hoe de inspecties dit beoordelen. Het uitgewerkte toetsingskader met de gehanteerde score-classificaties staat in bijlage 2.

De inspecties hebben hun verwachtingen en oordeel gebaseerd op de Beginselenwet JJI, de gezondheidswetgeving en de onderwijswetgeving.

Uitvoering van het onderzoek

De inspecties hebben het onderzoek gezamenlijk uitgevoerd. Zij hebben beleidsdocumenten geanalyseerd, zij hebben de inrichting bezocht en daar cliëntendossiers getoetst en gesprekken gevoerd met de (school)directie, jongeren, groepsleiders, gedragsdeskundigen, beveiligingmedewerkers, leerkrachten, de medische dienst, leidinggevenden en de Commissies van Toezicht en voor de Begeleiding. De inspecties hebben ook observaties gedaan in de inrichting. Zij hebben daarna hun bevindingen geanalyseerd en beoordeeld.

Bijlage 2 Score-classificaties per risicogebied, criterium en indicator

Toelichting op scoreclassificaties per indicator

Risicogebied preventie en beheersing agressie en geweld				
De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen				
<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Veiligheid gebouw	Het ontwerp en de constructie van de gebouwen dragen bij aan het ontstaan van onveilige situaties	Bij de bouw van de inrichting is het risico van het ontstaan van onveilige situaties goed doordacht	Indeling van het gebouw, zichtlijnen, technische of elektronische hulpmiddelen dragen bij aan een veilige verblijfssituatie voor jongeren en medewerkers	De bijdrage van het gebouw en de technische voorzieningen aan de veiligheid voor jongeren en medewerkers wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig verbeterd
Inzicht in veiligheidsbeleving	Er is onvoldoende inzicht in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers	Er is onderzoek gedaan naar de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers.	De veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers wordt periodiek onderzocht met gestandaardiseerde instrumenten. Medewerkers en jongeren hebben respect voor sekse, cultuur en godsdienst. Er is ruimte voor het uiten van kritiek en het erkennen van fouten. De leiding toont zich betrokken bij dit onderwerp	Trends en ontwikkelingen in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers worden onderzocht en gebruikt om het veiligheidsbeleid aan te passen en te verbeteren
Inventarisatie veiligheidsrisico's	Er is geen RIE of het onderwerp agressie en geweld is hierin niet opgenomen	De risico's m.b.t. agressie en geweld zijn onderzocht en beschreven in de RIE en PvA. De risico-inventarisatie en – evaluatie behelst ten minste: Inventarisatie onveilige plekken en situaties; Inventarisatie risicomomenten m.b.t. het dagprogramma; Inventarisatie veiligheidsbeleving jongeren en medewerkers	Maatregelen om agressie en geweld tegen te gaan zoals gesteld in het PvA worden ook uitgevoerd	Het effect van de genomen maatregelen wordt onderzocht en geëvalueerd. De risico's mbt agressie en geweld worden regelmatig opnieuw geïnventariseerd
Beleid preventie en beheersing incidenten	Er wordt geen aantoonbaar veiligheidsbeleid gevoerd	Er is een (schriftelijk) veiligheidsbeleid aanwezig, dat	Medewerkers zijn op de hoogte van het veiligheidsbeleid en	Het veiligheidsbeleid wordt periodiek geëvalueerd en zo

		vertaald is in dienstinstructies, protocollen rond omgaan met agressief gedrag, een gedragscode en een sanctiebeleid	passen dit (waar nodig) toe in het dagelijks contact met de gedetineerden. Jongeren en andere relevante groepen worden geïnformeerd over (aspecten van) het veiligheidsbeleid	nodig bijgesteld.
Training medewerkers.	Medewerkers worden niet of niet voldoende getraind in het omgaan met agressie en geweld	De medewerkers worden getraind in het omgaan met agressie en geweld. Deze training behelst ten minste het omgaan met verbale agressie (intimidatie, bedreigingen), het aanleren van deëscalerend gedrag, handhaven orde en veiligheid, hanteren beperkende regels/toepassen proportioneel geweld	De medewerkers kunnen het geleerde in de training (waar nodig) toepassen	De training in het omgaan met agressie en geweld wordt periodiek herhaald, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid ongewenste omgangsvormen	Er is geen of onvoldoende (aantoonbaar) beleid Ongewenste Omgangsvormen	Er is een (schriftelijk) beleid Ongewenste Omgangsvormen aanwezig. Het beleid bevat ten minste een gedragscode, sanctionering, Vertrouwenspersoon, klachtenregeling/procedure, klachtencommissie, voorlichting. Op school zijn daarnaast pestprotocollen, omgangsregels, regels voor het dragen van bepaalde kleding/symbolen	Medewerkers zijn op de hoogte van het beleid Ongewenste Omgangsvormen en kunnen het waar nodig toepassen. Seksuele intimidatie, pesten, discriminatie wordt voorkomen	Het beleid Ongewenste Omgangsvormen wordt (mede n.a.v. meldingen/klachten) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid integriteitsbreuken	Er is geen of onvoldoende (aantoonbaar) beleid integriteit	Er is een (schriftelijk) beleid integriteit aanwezig. Het beleid bevat ten minste een gedragscode, risicoanalyse, voorlichting, inventarisatie, risicofuncties, procedure en afhandelen incidenten etc.	Medewerkers zijn op de hoogte van het beleid integriteit en kunnen het waar nodig toepassen	Het beleid integriteit wordt (mede nav meldingen/klachten) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied preventie en beheersing agressie en geweld

De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Personele bezetting	M.b.t. de inzet van personeel is niet (aantoonbaar) rekening gehouden met de risico's in de inrichting	M.b.t. de inzet van personeel is aantoonbaar rekening gehouden met de risico's in de inrichting	De (extra) inzet van personeel op risicomomenten/locaties is geformaliseerd en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	De personeelsinzet wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Melding, registratie en analyse van incidenten	Er is geen systeem voor het melden en registreren van incidenten of dit wordt niet/onvoldoende gebruikt. Nav incidentmeldingen wordt niet onverwijld actie ondernomen door het bevoegd gezag	Er is een systeem voor het melden en registreren van incidenten. Hieronder vallen ook het vaststellen van meldingsnormen, meldplicht, meldpunt, meldings-/MIP-commissie. Het bevoegd gezag treedt sanctionerend op	De procedure voor het melden en registreren van incidenten is bij de medewerkers bekend en wordt als zodanig ook toepast. Er is een overzichtelijke incidentenregistratie. Toedracht en afhandeling van incidenten wordt grondig onderzocht en vastgelegd	Incidenten worden geanalyseerd en teruggekoppeld. De incidentenregistratie wordt periodiek geëvalueerd, wat zo nodig leidt tot bijstelling van beleid
Alarmeringsprocedure.	De inrichting heeft geen alarmeringsprocedure.	Er is een (schriftelijke) alarmeringsprocedure aanwezig met daarin werkwijze alarmering, voorlichting en onderricht, praktijkoefeningen, registratie en evaluatie alarmmeldingen	Medewerkers zijn op de hoogte van de alarmeringsprocedure en passen deze toe	De alarmeringsprocedure wordt (mede n.a.v. alarmmeldingen en praktijkoefeningen) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Samenwerking inrichting en school mbt incidenten	Er is geen (aantoonbare) samenwerking tussen school en inrichting	De samenwerking tussen school en inrichting is vastgelegd in overlegvormen en schriftelijke afspraken.	De samenwerking tussen school en inrichting is geformaliseerd en maakt deel uit van het inrichtingsbeleid	De samenwerking tussen school en inrichting wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Nazorg incidenten	Er is geen (aantoonbare) procedure m.b.t. opvang en nazorg	Er is een (schriftelijke) procedure voor opvang en nazorg aanwezig. Betrokkenen worden getraind	Medewerkers zijn op de hoogte van de procedure voor opvang en nazorg en deze wordt als zodanig ook toegepast	De procedure voor opvang en nazorg wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied bejegeningssklimaat

De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Informereren van jongeren	De inrichting informeert jongeren niet systematisch over rechten en plichten	Er is een protocol dat wordt gehanteerd om jongeren te informeren over rechten en plichten	Jongeren zijn op de hoogte van de rechten en plichten die aan hun verblijf in de JJI verbonden zijn	De effecten van het informeren van jongeren worden onderzocht en geëvalueerd en de werkwijze en te hanteren middelen worden verbeterd
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften	Er is geen beleid gericht op benutten van klachten en klachtprocedures om de rechten van jongeren te borgen en op een voortvarende afhandeling van klachten	Er is een vastgelegd beleid dat voorziet in een zorgvuldige en voortvarende afhandeling van klachten van jongeren	Jongeren beschouwen het indienen van klachten als een vanzelfsprekend en geaccepteerd middel om op te komen voor hun rechten	Een periodieke analyse van ingediende en gegrond verklaarde klachten wordt besproken met medewerkers en jongeren. De uitkomsten van dat gesprek worden in beleid vertaald. Er is aandacht voor "harde" en "zachte" klachten
Hulp en rechtsbijstand	Er is geen beleid gericht op het bieden van ondersteuning aan jongeren die klachten willen indienen	Jongeren worden in de gelegenheid gesteld om contact op te nemen met voogd/advocaat of andere personen of instanties die hen bij het indienen bij de behandeling van klachten kunnen ondersteunen	De inrichting ondersteunt de jongeren actief bij betrekken van hulp en passende bijstand bij behandeling van klachten	Ondersteuners bij klachtbehandeling worden actief betrokken bij het wegnemen van de oorzaken die aan klachten ten grondslag liggen
Recht op medische/psychiatrische behandeling	De inrichting onthoudt jongeren het recht op een medisch/psychiatrische behandeling	De inrichting heeft een geformaliseerde visie op het recht van jongeren op een medisch/psychiatrische behandeling	De visie op het recht van jongeren op een medisch/psychiatrische behandeling is bij medewerkers bekend en er wordt conform gehandeld	Periodiek wordt de geformaliseerde visie inzake psychiatrische stoornissen getoetst en zo nodig bijgesteld
Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties	De inrichting heeft geen beleidsvisie op het plaatsen in afzondering en isolatie	De inrichting heeft een beleidsvisie op het plaatsen in afzondering en isolatie	De beleidsvisie is bekend bij medewerkers en is sturend voor hun handelen	De beleidsvisie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)	Niet voor alle jongeren is er direct een plaats op school of binnen een andere dagbesteding. Jongeren moeten dagdelen op kamer/cel doorbrengen	Jongeren gaan naar school of een andere dagbesteding als programmavulling	Het onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling en heeft een vanzelfsprekende plaats	School en inrichting evalueren frequent het onderwijs en/of de dagbesteding en trekken waar nodig beleidsconclusies

Risicogebied bejegeningsklimaat

De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Informatie jongeren over doel en perspectief verblijf	De inrichting heeft geen actieve rol in het informeren van de jongere over de maatregel of het vonnis dat tot plaatsing in de JJI leidde	Er is beleid met betrekking tot het verzamelen van informatie over de aanleiding tot de plaatsing van jongeren en met betrekking tot de wijze waarop de jongere daarover geïnformeerd wordt	Gesprekken waarin het verblijfsperspectief aan de orde is worden systematisch gehouden met de jongeren, en de verslagen ervan worden in het persoonsdossier van de jongere opgeslagen	De inrichting onderzoekt periodiek de redenen waarom jongeren in een JJI worden geplaatst, en stelt zijn opname- en behandelingsbeleid daarop bij
Betrokkenheid jongeren bij verblijfs-/behandelplan.	De wijze waarop jongeren gehoord en betrokken worden bij (wijzigingen in) verblijfs- en behandelplannen is niet in beleid vastgelegd	In beleid en daarop gebaseerde procedures is vastgelegd hoe jongeren bij beslissingen over verblijfs- en behandelplannen betrokken worden	Groepsleiding/ gedragsdeskundigen bespreken (voorgenomen wijzigingen in) verblijfs- en behandelplannen met de jongeren, en maken daarvan verslag t.b.v. het dossier. Jongeren zijn van deze werkwijze op de hoogte	De inrichting onderzoekt en evalueert de invloed die de jongeren hebben op verblijfs- en behandelplan
Betrokkenheid ouders/wettelijke vertegenwoordigers bij verblijfs-/behandelplan	De wijze waarop wettelijke vertegenwoordigers en ouders betrokken worden bij beslissingen over verblijfs- en behandelplannen is niet in beleid vastgelegd	In beleid en daarop gebaseerde procedures is vastgelegd hoe de inrichting wettelijke vertegenwoordigers en ouders wil betrekken bij het vaststellen van verblijfs- en behandelplannen	De inrichting gebruikt de inbreng van wettelijke vertegenwoordigers en ouders om het verblijfs- behandelplan inhoud te geven. Deze inbreng wordt schriftelijk vastgelegd	De inrichting onderzoekt regelmatig welke factoren van invloed zijn op het effectief betrekken van wettelijke vertegenwoordigers en ouders bij het inhoud geven aan verblijfs- en behandelplannen, en stelt zijn beleid daarop bij
Informatie jongeren over doel en perspectief school	Jongeren gaan naar school omdat ze overdag niet op de groep mogen blijven en dit is tevens het belangrijkste argument voor het schoolbezoek	De school bespreekt met iedere jongere de plaats en functie van het onderwijs binnen de behandeling	School heeft een heldere intakeprocedure waarbij voorgeschiedenis en toekomstige schoolloopbaan expliciet worden vastgelegd samen met de jongere	De school analyseert frequent de toelatingsprocedure van het onderwijs in het perspectief van de jongeren

Risicogebied bejegeningssklimaat

De inrichting gaat respectvol om met de jongeren

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Bescherming privacy en persoonlijke levenssfeer	De inrichting heeft geen beleid mbt de bescherming van eigendommen, de persoonlijke levenssfeer van de jongeren en het delen van informatie over de jongere	De bescherming van informatie over jongeren, van eigendommen en de persoonlijke levenssfeer is in beleid vastgelegd	Medewerkers hanteren het inrichtingsbeleid mbt de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van jongeren. Incidenten en dilemma's op dit terrein worden besproken	Het beleid met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt op basis van onderzoek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Naleving gedragsregels/omgangsvormen	Er is geen beleid (of slechts beleid op onderdelen) met betrekking tot het handhaven van gedragsregels en omgangsvormen, die binnen de leefgroep of de onderwijssituatie gelden	Er is inrichtingsbeleid m.b.t. de gedragsregels en omgangsvormen. Medewerkers onderkennen het belang van regelmaat, voorspelbaarheid en consequent optreden	Het beleid m.b.t. gedragsregels en omgangsvormen is schriftelijk vastgelegd, en bekend bij de jongeren. Het wordt consequent uitgevoerd door de medewerkers. Op afwijkingen wordt adequaat gereageerd	De handhaafbaarheid van gedragsregels wordt periodiek geëvalueerd. Zo nodig wordt het beleid bijgesteld
Nemen/verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen	Het opleggen van sancties aan jongeren vindt niet altijd plaats volgens de in de Bij en afgeleide regels vastgelegde procedures. Medewerkers zijn niet allemaal geschoold en geoefend voor het gebruik van veiligheidsmiddelen en geweld	Het opleggen van sancties en maatregelen gebeurt volgens protocollen die gebaseerd zijn op de Bij. Daaronder begrepen zijn time out en kortdurende kamerplaatsing. Alle sancties worden schriftelijk vastgelegd. Alle daarbij betrokken medewerkers zijn getraind en geoefend mbt hantering geweld en veiligheidsmiddelen	Er zijn algemene richtlijnen voor het opleggen van sancties voor gedragingen van jongeren. Afwijkingen daarvan worden in beeld gebracht. Aan een zorgvuldige communicatie met de jongeren over opgelegde sancties wordt zichtbaar aandacht besteed	Het sanctiebeleid van de inrichting wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Besluitvorming/verantwoording van intrekken vrijheden	De voorwaarden waaronder vrijheden kunnen worden ingetrokken zijn niet in een beleid vastgelegd en niet altijd bekend bij de jongeren	De inrichting heeft een beleid met betrekking tot het toekennen van beloningen en het intrekken van vrijheden	Het beleid m.b.t. het toekennen van beloningen en het intrekken van vrijheden is schriftelijk vastgelegd. Het wordt consequent toegepast. Medewerkers en jongeren zijn ervan op de hoogte	Het beleid m.b.t. straffen en belonen en het intrekken van vrijheden wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied opvoeding en behandeling

De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften	De inrichting heeft geen vastgelegd dagprogramma per groep	Voor elke groep heeft de inrichting een vastgelegd dagprogramma dat afgestemd is op de ontwikkelingsbehoefte van de jongeren in de groep	Het dagprogramma is bij alle jongeren en groepsleiders bekend en wordt consequent uitgevoerd. Afwijkingen van het dagprogramma moeten worden onderbouwd	Het dagprogramma wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast
Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften	De fysieke inrichting van de leefruimtes is uitsluitend bepaald door veiligheidsoverwegingen	De leefruimtes maken een verzorgde indruk, ze zijn opgeruimd, ordelijk en schoon. Daarnaast hebben de leefruimtes kenmerken van een huiselijk interieur (bijv. zithoek, eettafel, TV)	De leefruimtes hebben een uitnodigend karakter voor jongeren en groepsleiding en er zijn uitingen van hedendaagse jongerencultuur (bijv. posters), afgestemd op de doelgroep. (let wel: geen agressieve/seksueel getinte posters). Jongeren worden betrokken bij het op orde houden van de ruimtes	De fysieke inrichting, aankleding en verzorging van de leefruimtes is onderwerp van gesprek tussen jongeren en medewerkers en wordt zo nodig verbeterd en bijgesteld
Samenstelling leefgroepen	De leefgroepen worden samengesteld op basis van capaciteit en niet op basis van individuele kenmerken van de jongere	Enige gerichte toewijzing van jongeren naar leefgroepen vindt plaats binnen de inrichting maar dit is niet systematisch (d.w.z. op basis van een screening van alle jongeren nadat ze geplaatst zijn)	De inrichting bepaalt naar welke leefgroep individuele jongeren gaan op basis van een screening binnen de inrichting en (indien van toepassing) met gebruikmaking van vooraf verzamelde informatie. Er wordt rekening gehouden met de problematiek en delictgeschiedenis van jongeren	Periodiek evalueert de inrichting de wijze waarop en de mate waarin de leefgroepen worden samengesteld op basis van de ontwikkelingsbehoefte van individuele jongeren. Zo nodig vinden aanpassingen plaats.
Samenstelling schoolgroepen	De samenstelling van de schoolgroepen is volledig willekeurig	De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen	De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen aan de hand van de ontwikkelingsbehoeften van individuele jongeren	De school evalueert periodiek de samenstelling van de schoolgroepen en past de samenstelling zo nodig aan
Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren/leerlingen	Er is geen multidisciplinair overleg geregeld	Frequentie en samenstelling van het multidisciplinair overleg is vastgelegd	De inhoud van het multidisciplinair overleg is vastgelegd en betreft in ieder geval de dagelijkse begeleiding	De functie en invulling van het multidisciplinair overleg wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast

			van individuele jongeren, zowel op de groepen als op school	
Bepalen beginsituatie leerlingen	Bij plaatsing wordt er geen beginsituatie geformuleerd en/of ontbreken essentiële gegevens van de leerlingen	Voor leerlingen van wie gegevens beschikbaar zijn wordt de beginsituatie vastgesteld	CvB bepaalt voor alle leerlingen de beginsituatie	De school heeft een systeem waarbij voor alle leerlingen de beginsituatie wordt vastgesteld en dit systeem wordt frequent geëvalueerd
Volgen vorderingen en ontwikkeling leerlingen	Er ontbreekt een functionerend leerlingvolgsysteem	Er is een leerlingvolgsysteem	Voor alle leerlingen is er een leerlingvolgsysteem en op basis van dit systeem wordt het onderwijs vormgegeven	De school gebruikt het systeem om leerlingen te volgen ook om onderwijsinhoudelijke keuzes te maken en het beleid bij te stellen
Leerinhouden/dagprogramma in relatie tot handelingsplan	De leerinhouden en het dagprogramma komen voort uit het aanbod van de school	Leerlingen hebben slechts ten delen een programma dat in overeenstemming is met hun onderwijsbehoeften	De school heeft een aanbod en aanpak die past bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen verwoord in het handelingsplan	De school analyseert systematisch of het aanbod aansluit bij de behoeften van de leerlingen. Dit leidt tot aanpassingen
Evaluatie uitvoering handelingsplan	Voor evaluatie is geen tijd	De CvB bespreekt met het personeel de uitvoering van de handelingsplannen	Bespreeken en evalueren van de handelingsplannen is ingebed in de overlegstructuur van de school	De evaluatie van de handelingsplannen leidt op schoolniveau tot aanpassingen en bijstellingen. Belanghebbenden zijn hierbij betrokken (team, inrichting etc.)

Risicogebied opvoeding en behandeling

De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen	De inrichting heeft geen visie op psychiatrie binnen JJI	De inrichting heeft visie op psychiatrie binnen JJI, maar niet schriftelijk vastgelegd	De visie op psychiatrie in JJI is schriftelijk vastgelegd (geformaliseerd) en maakt onderdeel uit van beleid inrichting	Periodiek wordt de geformaliseerde visie inzake psychiatrische stoornissen getoetst en zo nodig bijgesteld
Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen	De inrichting hanteert geen methodiek om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren	Binnen de inrichting wordt gewerkt met een methodiek om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren	De methode om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren is beschreven en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	Het beleid inzake het herkennen en diagnosticeren van psychiatrische stoornissen wordt periodiek getoetst en zo nodig bijgesteld
Intern en/of extern behandelbaar aanbod behandelbare psychiatrische stoornissen	De inrichting biedt geen intern en/of extern behandelbaar aanbod voor jeugdigen met een behandelbare psychiatrische stoornis	Het intern en/of extern behandelbaar aanbod voor jeugdigen met een psychiatrische stoornis is (beperkt) aanwezig en niet geformaliseerd in het inrichtingsbeleid	Het intern en/of extern behandelbaar aanbod voor jeugdigen met een psychiatrische stoornis is geformaliseerd en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	Het geformaliseerde behandelbaar aanbod wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige behandelingen onder dwang	De inrichting heeft geen beleidsvisie op het toepassen van geneeskundige handelingen onder dwang	De inrichting heeft een beleidsvisie op het toepassen van geneeskundige handelingen onder dwang	De beleidsvisie is bekend bij medewerkers en is sturend voor hun handelen	De beleidsvisie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid	Er is geen structureel overleg tussen medische dienst, psychiater, gz-psychologen om psychomedische zorg te waarborgen en te coördineren	De (multidisciplinaire) samenstelling, werkwijze en bevoegdheden van de overlegvorm zijn beschreven	Het psychomedisch- of behandeloverleg vindt structureel plaats en voldoet aan de doelstelling	Het psychomedisch- of behandeloverleg maakt structureel onderdeel uit van het inrichtingsbeleid en jaarlijks brengt het overleg een verslag uit dat deel uitmaakt van het jaarverslag van de inrichting
Behandeling PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren op basis van behandelplan	Behandelplannen worden niet opgesteld voor alle te behandelen jongeren	Voor iedere PIJ'er en civielrechtelijk geplaatste jongere wordt een behandelplan opgesteld waarin minimaal is opgenomen: een omschrijving van de problematiek van de jongere en een beschrijving van een passend begeleidings-/of behandeltraject	De in te zetten behandeling is uitgewerkt in termen van concrete, aan termen gebonden doelen en middelen. Hierbij wordt expliciet gebruik gemaakt van vooraf verzamelde informatie (bijv. het Raadsonderzoek, de BARO, evt. PO). De behandeling wordt	De behandelingen van PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren en de kwaliteit van de behandelplannen worden op inrichtingsniveau periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

---

conform plan uitgevoerd en
geëvalueerd Er wordt expliciet
stilgestaan bij het behalen van
de behandeldoelen

Risicogebied deskundigheid van het personeel

De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Formatie gezondheidszorgfuncties volgens DJI adviesnorm.	De formatie van gezondheidszorgfuncties is over de hele linie beneden de adviesnorm van DJI	De formatie van gezondheidszorgfuncties is voor een aantal functies (bijna) conform de adviesnorm van DJI	De formatie van gezondheidszorgfuncties voldoet aan de adviesnorm van DJI	De DJI adviesnorm is operationeel en het beleid inzake de gezondheidszorgformatie wordt periodiek geëvalueerd
7x24 uren bereikbaarheid arts en psychiater	De 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater is niet geregeld	Er zijn (mondelinge) afspraken over de 7x24uurs bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater en deze functioneren	De 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater functioneert en is schriftelijk vastgelegd	De geformaliseerde 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Kwaliteit en deskundigheid personeel in relatie tot behoefte doelgroep	Er zijn geen selectienormen vastgesteld voor het personeel.	Selectienormen voor het personeel zijn vastgelegd. De normen sluiten aan op de behoefte van de doelgroep en op in functieomschrijvingen vastgelegde taken en verantwoordelijkheden	Er worden objectieve selectieprocedures gehanteerd en selectie vindt plaats volgens de vastgestelde normen en procedures. De medewerkers zijn op de hoogte van hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	De inrichting bewaakt dat de kwaliteit en niveau van nieuwe medewerkers in verhouding staat tot de eisen van het werk en de behoefte van de jongeren. De selectienormen en –procedure en de functiedocumenten worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid professionele ontwikkeling medewerkers	Er is geen vastgelegd beleid voor het inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers.	De inrichting voert (vastgelegd) beleid dat voorziet in het inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers (denk aan: inwerkprogramma; interne opleiding; persoonlijke ontwikkelplannen; vormen van deskundigheidsbevordering als onderlinge coaching, intervisie, vaardigheidstraining, etc; vormen van ondersteuning als collegiale consultatie en werkbegeleiding)	Medewerkers worden structureel ondersteund bij het uitvoeren van hun dagelijkse werkzaamheden en maken gebruik van inwerkprogramma's, interne opleidingen en andere ondersteuningsvormen	Professionele houding en ontwikkeling van medewerkers is onderwerp van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Het beleid voor inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Scholingsaanbod gezondheidszorggebied	De inrichting biedt medewerkers geen gezondheidszorg	Het scholingsaanbod van de inrichting voorziet in gezondheidszorg	Medewerkers worden gestimuleerd of verplicht gesteld gebruik te maken van	Het scholingsaanbod wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

	(bij)scholingsmogelijkheden.	deskundigheidsbevordering	het scholingsaanbod	
Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep	Er wordt niet gewerkt volgens een vastgelegde methodiek	Het gewenste handelen van medewerkers is vastgelegd in een methodiek die toegespitst is op de ontwikkelingsbehoeften van de doelgroep	Medewerkers werken volgens de vastgelegde methodiek. Medewerkers zijn flexibel en kunnen hun handelen aanpassen naar gelang de specifieke eisen van de situatie	De leidinggevenden hebben zicht op de mate waarin medewerkers werken conform de methodiek. Dit is onderwerp van gesprek tijdens o.a. functioneringsgesprekken. Indien nodig wordt deskundigheidsbevordering ingezet

Tijdens het vervolgtoezicht hebben de inspecties hun conclusies over de voortgang in de praktijk van de verbeteringen in de inrichtingen in brieven aan de inrichting vastgelegd. In deze bijlage staan de brieven, waarbij de aanhef is weggelaten.

16 april 2008

Op 28 februari 2008 heeft u een voortgangsrapportage over de uitvoering van het “Verbeterplan Veiligheid” van justitiële jeugdinrichting Het Keerpunt in samenwerking met de SO/VO-school St. Jozef te Cadier en Keer toegezonden aan de Inspectie jeugdzorg. De aanleiding voor het opstellen van dit verbeterplan is dat uit in november 2006 uitgevoerd toezicht bleek dat Het Keerpunt een matig risico heeft op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. Het doel van de rapportage is dat u de inspecties informeert over de voortgang van de kwaliteitsverbeteringen op basis van het verbeterplan dat de inrichting en de school opstelden.

Informatie van inrichting en school over de ingezette verbeteringen

Uit de voortgangsrapportage blijkt dat inrichting en school acties in gang hebben gezet op een groot aantal terreinen. De acties hebben niet alleen betrekking op indicatoren die tijdens het onderzoek als afwezig of aanwezig werden gescoord, maar ook op indicatoren die toen als operationeel werden gescoord.

Inrichting en school geven aan dat er indicatoren zijn die tijdens het onderzoek als afwezig of aanwezig zijn gescoord, waaraan thans het oordeel operationeel kan worden verbonden. Het gaat hierbij om de volgende indicatoren: training omgang met agressie en geweld, beleid ongewenst omgangsvormen, de alarmeringsprocedure, de visie op het geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties, de evaluatie van het handelingsplan onderwijs in de Commissie van Begeleiding, het interne en/ of externe behandelaanbod van behandelbare psychiatrische stoornissen, de formatie gezondheidszorgfuncties volgens de DJI-adviesnorm en het beleid met betrekking tot de professionele ontwikkeling van medewerkers.

Er zijn ook onderwerpen benoemd waarop nog geen resultaten zijn behaald. Het betreft hier het vergroten van het inzicht in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers, en de inventarisatie van veiligheidsrisico's in een RI&E waarin aandacht wordt gegeven aan het risico van agressie en geweld.

Met betrekking tot preventie en beheersing van incidenten is in het kader van het brandveiligheidsbeleid nieuw beleid ontwikkeld en geïmplementeerd met gevolgen voor de personele bezetting op risicomomenten en voor de alarmeringsprocedure.

Bevindingen van de inspecties met betrekking tot de ingezette verbeteringen

Met betrekking tot een aantal punten is op basis van de rapportage nog niet duidelijk vast te stellen of het ontwikkelde beleid op dit moment voldoende is geïmplementeerd. Het betreft hier het beleid preventie en beheersing van incidenten, het integriteitsbeleid, de toegang tot klachtprocedures en de

hulp en rechtsbijstand bij klachtprocedures, de samenstelling van de leefgroepen, de visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen en de multidisciplinaire vaststelling van het medisch-psychiatrisch behandelbeleid.

De inspecties stellen vast dat inrichting en school nog geen beleid hebben geformuleerd om de gesignaleerde tekorten op te lossen. Het betreft hier het volgen van de vorderingen en ontwikkeling van de leerlingen en het betrekken van de jongeren bij opzet en uitvoering van het onderwijsprogramma. En het betreft het verbeteren van de aansluiting tussen de onderwijsbehoefte van het kind en het onderwijsprogramma.

In de beschrijving van de ontwikkelingen kunnen op sommige punten aanzetten worden teruggevonden voor een oordeel geborgd. Het betreft hier de samenwerking tussen inrichting en school, het informeren van jongeren over hun rechten, het informeren van leerlingen over doel en perspectief van de school, het bevorderen van de naleving van gedrags- en omgangsregels, en het toekennen en onthouden van beloningen.

Conclusie inspecties

Het actieplan veiligheid omvat veel onderwerpen die gerelateerd zijn aan het veiligheidsconcept dat door de inspecties is gehanteerd. Het is een breed plan. Daardoor blijft het mogelijk om de samenhang der dingen te blijven overzien. Ook maakt de voortgangsrapportage duidelijk dat inrichting en school op een aantal terreinen waarop de inspecties het oordeel operationeel toegekend hebben, verdere verbetering nastreven.

Uit ander onderzoek⁵ is gebleken dat de inrichting op het terrein van het beleid om calamiteiten en incidenten te voorkomen en te beheersen veel verbeteringen heeft weten te realiseren.

Zoals aangegeven in het landelijk rapport "Veiligheid in justitiële inrichtingen. Opdracht met risico's." hanteren de inspecties als norm dat alle indicatoren (tenminste) operationeel moeten worden. Op basis van het door u toegestuurde verbeterplan stellen de inspecties vast dat dit bij Het Keerpunt nog niet het geval is.

Er zijn onderwerpen waarvan de implementatie nog niet is afgerond, er zijn ook acties met de uitvoering waarvan nog geen begin is gemaakt en er zijn ook onderwerpen waarvoor inrichting en school nog geen beleid geformuleerd hebben.

Bij sommige onderwerpen zien de inspecties dat inrichting en school stappen hebben gezet die op termijn zouden kunnen leiden tot borging van het beleid. Dat is met name het geval waar periodieke evaluaties in verschillende overlegvormen worden gehouden en waar multidisciplinaire overlegvormen tot ontwikkeling komen. De inspecties krijgen uit deze voortgangsrapportage de indruk dat aan die aanzetten voor borging nog geen systematische aanpak ten grondslag ligt, met het risico dat het evalueren en verbeteren van de uitvoering van belangrijke processen zal verzanden. Een beslissing om voor de ontwikkeling en de borging van de kwaliteit van de inrichting een samenhangend kader te gaan hanteren ligt in de ogen van de inspecties voor de hand.

---

⁵ Het betreft hier het "Onderzoek brandveiligheid bij justitiële inrichtingen 2007", dat op 21 en 22 november 2007 is uitgevoerd door de VROM Inspectie, de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, de Arbeids Inspectie, de Inspectie voor de Sanctietoepassing in samenwerking met PRC, waarvan de rapportage op 29 februari 2008 is vastgesteld

De inspecties blijven graag en met belangstelling de voortgang van de uitvoering van het actieplan veiligheid volgen, en verzoeken u dan ook om in augustus 2008 opnieuw een voortgangsrapportage uit te brengen.

21 oktober 2008

U heeft na de voortgangsrapportage van 28 februari 2008 op verzoek van de inspectie op 10 september 2008 opnieuw een voortgangsrapportage over de uitvoering van het "Verbeterplan Veiligheid" van justitiële jeugdinrichting Het Keerpunt in samenwerking met de SO/VO-school St. Jozef te Cadier en Keer toegezonden aan de Inspectie jeugdzorg. De aanleiding voor het opstellen van dit verbeterplan is dat uit in november 2006 uitgevoerd toezicht bleek dat Het Keerpunt een matig risico heeft op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. Het doel van de rapportages is dat u de inspecties informeert over de voortgang van de kwaliteitsverbeteringen op basis van het verbeterplan dat de inrichting en de school opstelden.

Informatie van inrichting en school over de ingezette verbeteringen

Uit de laatste voortgangsrapportage blijkt dat inrichting en school acties in gang hebben gezet op een groot aantal terreinen. De acties hebben niet alleen betrekking op indicatoren die tijdens het onderzoek als afwezig of aanwezig werden gescoord, maar ook op indicatoren die toen als operationeel werden gescoord.

Daarnaast wordt in een algemene inleidende beschouwing de ontwikkeling met betrekking tot enkele onderwerpen geschetst. Het eerste onderwerp is de implementatie van de kwaliteitsborging, waarvoor acties op verschillende terreinen in gang gezet zijn. Het tweede onderwerp betreft de ontwikkeling van een systematische aanpak van het onderzoek naar de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers en het onderzoek en de aanpak van veiligheidsrisico's. Het derde onderwerp betreft de overkoepelende ontwikkelingen rond JeugdZorgPlus, de samenwerking met zorgaanbieders in de jeugdzorg en de (jeugd)psychiatrie, die geschetst worden als kansen om tot verbetering van het hulpaanbod aan jeugdigen te komen. Het vierde onderwerp betreft nieuw ingezette of vernieuwde behandelmethodieken en (erkende) gedragsinterventies binnen Het Keerpunt.

Naar de mening van inrichting en school heeft het totaal aan ingezette verbeteringen tot gevolg dat aan alle indicatoren die tijdens het onderzoek als afwezig of aanwezig zijn gescoord, tenminste het oordeel operationeel kan worden verbonden.

Conclusie inspecties

De norm die de inspecties hanteren bij de beoordeling van de uitvoering van het actieplan veiligheid is dat alle indicatoren (tenminste) operationeel moeten zijn. Aangezien Het Keerpunt volgens de voortgangsrapportage in beginsel aan deze norm voldoet, verwacht ik geen verdere rapportage van u over de uitvoering van het plan.

Zoals eerder in de notitie 'Vormgeving vervolgtoezicht veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen' is aangegeven, voeren de inspecties een hertoets uit nadat inrichting en school het verbeterplan hebben

uitgevoerd. Begin 2009 zal ik daarom contact met u opnemen om een datum voor de hertoets in Het Keerpunt vast te leggen. Mocht u voor die tijd vragen of opmerkingen hebben over de voortgang of de hertoets, dan verneem ik dat graag van u.

- Meldingen bijzonder voorval JJI (2008/2009)
- RI&E Risicomomenten in het dagprogramma (onveilige plekken en situaties) oktober 2008
- Voortgangsrapportages JJI Het Keerpunt, 8 november 2007, 27 februari 2008 en 10 september 2008
- Inhoudsopgave handboek beveiliging versie 1 januari 2009
- Behandelvisie en visie op psychiatrische zorg JJI Het Keerpunt.